

Posvet: Soto?je Sav – pomen ohranjanja naravne vrednote za trajnostno prihodnost

Tor, 07.04.2026 - 13:16

Natisni

Ljubljana, 7. april 2026 – V dvorani Državnega sveta Republike Slovenije je potekal posvet »Soto?je Sav: pomen ohranjanja naravne vrednote za trajnostno prihodnost«, ki sta ga organizirala Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj ter KUD Center 21. Namen posveta je bil osvetliti pomen in stanje soto?ja Save Bohinjke in Save Dolinke ter spodbuditi strokovno in argumentirano razpravo o njegovem prihodnjem varstvu in rabi.

Udeležence je uvodoma nagovoril predsednik Državnega sveta RS **Marko Lotri?**. Poudaril je, da soto?je Sav predstavlja pomembno naravno dediš?ino ter za?etek glavne vodne osi osrednje Slovenije, kar še dodatno utrjuje njegov nacionalni pomen in odgovornost za dolgoro?no ohranjanje. Lotri? je ocenil, da posvet prihaja v klju?nem trenutku, ko se pojavljajo polemike o prihodnji rabi obmo?ja, razvojnih možnostih in mejah poseganja v naravno okolje. »Odlo?itve o prostoru morajo temeljiti na strokovnih podlagah, ki vklju?ujejo celovito presojo ekoloških zna?ilnosti, poplavne varnosti in rabe prostora, da se zagotovi usklajenost razvojnih pobud z varstvom narave in dolgoro?nimi interesi družbe,« je pozval. Poseben poudarek je namenil javnemu interesu, dostopnosti prostora in sodelovanju vseh deležnikov – lokalne skupnosti, države, stroke in civilne družbe. Razvoj in varstvo narave nista nujno nasprotji, odlo?itve pa morajo temeljiti na dialogu, strokovnih argumentih in dolgoro?ni viziji. »Odlo?itev, ki jo sprejmemo danes, bo vplivala na prihodnje generacije, in prav je, da se tega zavedamo pri vsakem koraku,« je spomnil Lotri?.

Državni sekretar na Ministrstvu za naravne vire in prostor mag. **Miran Gajšek** je poudaril pomen strokovno utemeljenega odlo?anja, ki temelji na celostnem razumevanju naravnih procesov. Spomnil je, da imamo na eni strani vrednoto državnega pomena, ki še ni posebej zaš?itena, hkrati pa ima to obmo?je tudi gospodarsko vlogo, prav tako je namenska raba prostora jasno opredeljena v OPN. Pri iskanju rešitev je treba upoštevati tudi poplavno varnost, je poudaril, in dodal, da je pri iskanju rešitev, kjer se sre?uje ve? razli?nih interesov, v veliko pomo? stroka oziroma veda prostorskega na?rtovanja. »Tudi s pomo?jo današnjega posveta bomo morali vsi skupaj, v sodelovanju z ob?ino, razrešiti ta problem. Rezultat bo bodisi najboljši možni kompromis ali pa nova kvaliteta,« je sklenil.

Župan Ob?ine Radovljica **Ciril Globo?nik** je uvodoma spomnil, da je ozemlje, o katerem te?e razprava, že 25 let v lasti gospoda Bonclja. »Kot županu mi ni vseeno, kaj se bo s tem obmo?jem v prihodnje zgodilo, a odlo?itev in izdaja gradbenega dovoljenja sta na ministrstvu, ob?ina je le soglasodajalec,« je pojasnil. Med možnimi rešitvami je omenil menjavo zemljiš?a s strani lastnika in odkup zemljiš? s strani države. V preteklosti je bilo na tem obmo?ju ve? incidentov, tako z vidika javne dostopnosti kot z ribi?i – dostop za ribi?e se je uredil, za turiste pa to ni bilo mogo?e. Po mnenju župana inšpekcijske službe, tako gradbene kot kmetijske, niso opravile svojega dela, ?epprav so na zemljiš?u med drugim postavljeni objekti, za katere ni bilo izdanih gradbenih dovoljenj. Prisotne poslance je pozval, naj omogo?ijo, da bodo inšpekcijske službe lahko u?inkovite.

V nadaljevanju so strokovnjaki in predstavniki civilne družbe predstavili razli?ne vidike pomena ohranjanja soto?ja Sav.

Predstavnica Civilne iniciative Reši soto?je **Jana Kolman** je opozorila na prizadevanja CI in gibanja Varuhinje rek za ohranitev obmo?ja kot naravne vrednote državnega pomena (NVDP) in poudarila, da civilna iniciativa odlo?no nasprotuje na?rtovani pozidavi obmo?ja na soto?ju Save Bohinjke in Save Dolinke

na Lancovem pri Radovljici. »Območje sotočja Sav je treba končno prepoznati kot pomembno vrednoto, odkupiti zemljišča, sanirati škodo in ga sonaravno obnoviti. Z obnovo degradiranega območja bi država Slovenija tudi Evropi dokazala, da ohranja pomembne naravne in kulturne vrednote in da svoje zaveze do zmanjševanja ogljičnega odtisa in vplivov na vse bolj pereče podnebne spremembe udejanja tudi v praksi,« je poudarila Kolman.

Prof. dr. **Mihael Jožef Toman** je poudaril, da je pri upravljanju naravnih vrednot nujen dolgoročen in previden pristop. »Posege v okolju oplajajo dobičkonosnost, lažne predstave o razvoju, zelena turistična odličnost in trajnostna raba virov, kar siromaši naravo. Primer Sotočja ponuja vse omenjeno,« je opozoril: »Čas je, da odgovorni spoznajo, da nasilje nad naravo ni simbol napredka in da razumevanje prostora le kot potencialne investicije za doseganje antropocentričnega izplena narave sodi v zatohlo preteklost«.

Arhitekt **Janko Rožič** je izpostavil širši prostorski in krajinski pomen območja, dr. **Polona Pengal** z Inštituta Revivo pa medsebojno odvisnost vodnih in kopenskih ekosistemov. »Vse, kar naredimo na kopnem, se odraža v naših rekah. In vse, kar se pretaka po rekah, vpliva na kakovost naših življenj. Zato je pomembno, kakšne odločitve bomo sprejemali glede sotočja Sav, kakšno sporočilo bomo s tem poslali današnji družbi in kakšno dediščino bomo zapustili svojim otrokom,« je poudarila Pengal.

Direktorica Inštituta za ohranjanje naravne dediščine Lutra **Marjana Hönigsfeld Adamič** je pojasnila pomen celostnega razumevanja naravne dediščine in njene vloge pri trajnostnem razvoju. »Ko bodo vsi, ki odločajo o usodi rek (o »upravljanju« z vodo), razumeli, da reka ni le voda (H₂O), ki teče po strugi in je ljudem na uslugo, da je reka živ organizem - vodni ekosistem, kjer se prepleta množica medsebojno odvisnih živalskih in rastlinskih vrst, takrat bodo posveti in razprava o tem, kaj naj ljudje počnejo s takšnim posebnim krajem, kot je sotočje rek, povsem odveč,« je dejala.

V drugem delu posveta so predstavniki pristojnih institucij predstavili strokovne vidike varstva narave in upravljanja voda.

Generalna direktorica Direktorata za vode na Ministrstvu za naravne vire in prostor dr. **Lidija Globevnik** je predstavila analizo možnih scenarijev razvoja z vidika dobrega stanja voda ter priložnosti za izboljšanje vodnega režima in habitatov. »Območja, kot je sotočje Sav, zahtevajo celovito usklajevanje tako med prostorskim razvojem in cilji vodne ter naravovarstvene politike, kakor tudi med vsemi ostalimi sektorskimi politikami, zlasti kmetijsko, okoljsko, regionalno, prometno, energetsko, podnebno, gospodarsko ter politiko na ravni občin. Jasno se kaže, da je prihodnost upravljanja rekreativno in turistično izredno zanimivega obvodnega prostora odvisna od učinkovitega usklajevanja med razvojnimi pobudami in varstvenimi cilji,« je pojasnila.

Predstavnica Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave **Sonja Rozman** je izpostavila pomen ohranjanja naravnih vrednot: »Gre za stičišče treh naravnih vrednot, ki smo jih po zakonu dolžni ohranjati. Največjo vrednost na tem območju predstavljajo reke in obrežni pas, h kakovosti katerega bi lahko pomembno prispevali z odkupom in celovito obnovo narave na širšem območju sotočja, tudi tam, kjer sedanja namenska raba omogoča razvoj in gradnjo turističnega kompleksa.«

V razpravi je sodeloval sin investitorja **Jure Boncelj**, ki je predstavil kratko zgodovino sotočja Sav. Spomnil je, da so na tem območju v preteklosti že delovale tri večje žage. Predstavil je zgodovino razvoja obrata Lancovo ter poskus obrtne cone po osamosvojitvi. Tudi hidroelektrarna je na tem območju obstajala že 1905. 1998 je to območje kupil gospod Boncelj, ki je območje očistil in saniral ter ga odprl širši javnosti.

Projektant, direktor Razvojnega centra Radovljica in predsednik KS Radovljica **Andrej Golman** je izrazil zadovoljstvo nad vzpostavitvijo dialoga. Na tem območju je bil človek že dolgo prisoten in tukaj je bila tudi betonarna, je povedal. V vseh prostorskih aktih je bilo to območje opredeljeno kot zazidljivo območje, ki se je tudi že močno urbaniziralo. Programska zasnova Rekreativno-turističnega centra Lancovo iz leta 2009 je dobila gradbeno dovoljenje in vodno soglasje. Trenutni interes investitorja je ureditev turističnega centra, ki

bi sprejel od 120 do največ 140 ljudi, je povedal.

Razprava je potrdila, da sotočje Sav predstavlja izjemno naravno, krajinsko in ekološko celoto, katere ohranitev presega lokalni pomen. Udeleženci so izpostavili potrebo po usklajevanju razvojnih pobud z varstvom narave ter po iskanju rešitev, ki bodo zagotavljale dolgoročno trajnostno rabo prostora in ohranitev njegovega javnega značaja. Poudarjeno je bilo, da lahko vodna politika z instrumenti zagotavljanja dobrega stanja voda pomembno prispeva k omejevanju pritiskov, vendar so trajnostne rešitve mogoče le ob jasni razdelitvi pristojnosti in vključevanju vseh deležnikov.

Posvet sta povezovala državna svetnica **Monika Ažman** in državni svetnik **Leopold Pogačar**.

Na podlagi razprave bo pristojna komisija Državnega sveta pripravila zaključke, ki jih bo nato na eni izmed prihodnjih sej obravnaval Državni svet Republike Slovenije. Zaključki bodo podlaga za nadaljnje razprave o varstvu in prihodnji rabi območja sotočja Sav.

